

Něco velkého, a ať je to láska (III): Naše pravé jméno

Jsme, jací jsme. Nic víc, nic míň. Ale to, jací jsme, nám umožňuje následovat Pána a sloužit církvi. Následující text se podrobněji zabývá otázkou Božího volání ke každému z nás.

12.12.2018

První kniha Bible představuje na začátku Boha Stvořitele, který svým slovem dává vzniknout věcem z

ničeho: „Bud' světlo (...). Bud' klenba (...). Zazelenej se země zelení, bylinami, které se rozmnožují semeny, a ovocným stromovím (...). Vydej země rozmanité druhy živočichů, dobytek, plazy a rozmanité druhy zemské zvěře (...)“ (Gn 1, 1–25). V okamžiku, kdy má být povolán k životu člověk, se však stane něco jiného. Bůh netvoří člověka „podle jeho druhu“ nebo v souladu s tím, čím je, ale dává mu jméno: volá ho *osobně* k životu. Jedná s ním jako se sobě rovným.

Když se přesně od tohoto momentu vyprávění o stvoření přeneseme k poslední knize Bible, zjistíme cosi překvapivého: jméno, které nám Bůh dává při stvoření, máme znovu dostat na konci života. „Kdo zvítězí,“ slibuje Pán v knize Zjevení, „tomu dám ze skryté many; a dám mu také bílý kamínek, na tom kamínku bude vyryto nové jméno, které nezná nikdo jiný než ten, kdo ho

dostane“ (Zj 2,17). Při narození tedy dostaneme jméno, které nám na konci života dají znovu. Jak tomu máme rozumět? Ocitáme se před tajemstvím povolání. Před osobním tajemstvím, které se nám bude objasňovat v té míře, v jaké postoupíme na naší cestě za pravým životem.

Bytosti svobodné a nedokončené

Růže, dub nebo kůň nemusí činit žádná rozhodnutí, aby byli tím, čím jsou: jednoduše jsou. Rostou, vyvíjí se a nakonec zemřou. Ale u člověka tomu tak není.

Během toho jak rosteme, a zvláště pak v období dospívání, přicházíme na to, že nemůžeme být jen „jedním z mnoha“. Z nějakého důvodu nám připadá, že bychom měli být *někým* jedinečným se jménem a příjmením, někým odlišným a neopakovatelným. Uvědomujeme si, že jsme na světě z nějakého důvodu a že můžeme

udělat ze světa lepší místo pro život. Nestačí nám vědět, co jsme, nebo jaké jsou věci, něco nás nutí, abychom snili o tom, *kým* chceme být, a o tom, jaký má být svět, v němž žijeme.

Někdo v tom vidí naivnost a nedostatek realismu, který je dříve či později třeba překonat. Tento sklon k snění však patří mezi to nejdrahocennější, co máme. Touha být někým, se jménem a příjmením, je pro křesťana projevem způsobu, jakým nás Bůh chtěl stvořit, tj. jako neopakovatelnou bytost. Naše schopnost snít se týká právě tohoto láskyplného (Božího) plánu. Bůh učinil svět a nechal ho v rukou člověka, „aby ho obdělával a střežil“ (Gn 2,15). Chtěl, abychom se svou prací zapojili do péče o svět, aby se rozzářil v celé své kráse, a my ho „vášnivě“ milovali, jak říkával svatý Josemaría.[1]

Stejně Bůh jednal, když nám vdechl život: ponechává naši osobnost v našich rukou a zve nás, abychom ji sami rozvíjeli. Očekává, že se přitom nebudeme bát nasadit svou svobodu, že se chopíme iniciativy a zapojíme všechny své schopnosti. „Bůh od tebe něco očekává, Bůh od tebe něco chce,“ říká papež František nejen mladým lidem. „Zve tě, abys snil, chce ti ukázat, že s tebou může být svět jiný. Tak je to: pokud ze sebe nedáš to nejlepší, svět nebude jiný. To je výzva.“[2]

Volá tě tvým jménem

Šimon si šel spolu s bratrem Ondřejem poslechnout Jana Křtitele. Z Galileje do Judska museli ujít dlouhou cestu, ale taková příležitost si to zaslouhovala. Nejspíš se schylovalo k něčemu velkému, protože Bůh poslal svému lidu proroka naposled před několika stoletími... a vypadalo to, že Jan je

skutečně prorok. V době, kdy pobývali na březích Jordánu, se Ondřej setká s Ježíšem a stráví v rozhovoru s ním celé odpoledne. Jakmile se vrátí k svému bratru Šimonovi, řekne mu: „Našli jsme Mesiáše!“ Potom ho „přivedl k Ježíšovi“ (Jan 1,41–42). Kdo ví, na co asi Šimon cestou myslel. Že by Mesiáš, poslaný od Boha, už přišel? Že by se svět, v němž žili, měl změnit, jak zvěštovalo Písmo? Když přišel k Mistrovi, „Ježíš na něj pohlédl a řekl: ,Ty jsi Šimon, syn Janův. Budeš se jmenovat *Kéfas*, to je v překladu Petr (Skála)““ (Jan 1,42). Ale ještě dříve, než měl Šimon změnit svět, musel se změnit jeho život.

Život Šimona Petra byl podle evangelií neustálým odhalováním pravé Ježíšovy identity a poslání, kterým ho Ježíš pověřil. Krátce po návratu z Galileje, kde Petr strávil několik dní s Janem Křtitelem, se Ježíš objevuje u jeho loďky a žádá ho,

aby s ní odrazil od břehu, aby z ní mohl kázat. Petr pravděpodobně poslechl poněkud zdráhavě, vždyť se celou noc těžce lopotil a nic nechytíl. Když Ježíš domluvil k lidu, obrátil se na Petra s další prosbou: „Zajeď na hlubinu a spusťte sítě k lovení“ (Lk 5,4). Něco takového se zdálo být šílenstvím. Celé hodiny se snažili něco ulovit, ale bez úspěchu... a všichni přece vědí, že za bílého dne se ryby sítím vyhnou... Petr však přesto poslechne a náhle vidí, jak se jeho sítě plní rybami! Kdo je ten člověk, který k němu vstoupil na loď?! „Když to Šimon Petr viděl, padl Ježíšovi k nohám a řekl: ‚Pane, odejdi ode mě: jsem člověk hříšný!‘“ (Lk 5,8) Mistr mu však odpověděl: „Neboj se, od nynějška budeš lovit lidi“ (Lk 5,10).

Kdo je Šimon? Bezvýznamný rybář z Galileje? Všichni jeho předkové byli rybáři. Svému řemeslu se věnoval již dlouhé roky a myslel si, že právě *to*

je: rybář, který se ve své práci dokonale vyzná. A tu se objeví Ježíš a vnese do jeho života nečekané poznání. Spřízněnost s Pánem způsobí, že si uvědomí, kým ve skutečnosti je: hříšníkem. Ale hříšníkem, na kterého Bůh pohlédl a má s ním plán. Když Petr a jeho bratr Ondřej uslyšeli Boží volání, „přirazili s lodmi k zemi, nechali všeho a šli za ním“ (Lk 5,11). Benedikt XVI. ve svých úvahách napsal, že „Petr si tehdy nedokázal vůbec představit, že jednoho dne přijde do Říma a bude tam Pánovým „rybářem lidí“. Přijímá překvapivou výzvu nechat se zaplést do tohoto velkého dobrodružství. Je velkorysý. Ví, že je omezený, ale věří v Toho, který ho volá a jde za touhou svého srdce. Říká ano, ano statečné a velkorysé, a stává se Ježíšovým učedníkem.“[3]

Později Pán ještě trochu více upřesní povahu poslání, které bude utvářet Petrův život: „Ty jsi Petr – Skála – a

na té skále zbuduji svou církev a pekelné mocnosti ji nepřemohou“ (Mt 16,18). Plán, který Bůh má s námi, jeho volání, abychom sdíleli svůj život s ním, má sílu stvořitelského aktu. Jestliže byl člověk stvořen tak, že byl osobně povolán, pak i každé osobní volání od Boha má svým způsobem stvořitelskou moc přetvářející skutečnost. Je to velmi radikální věc, která pro nás znamená dostat *nové jméno*, nový život. Kdo si dnes ještě vzpomene na rybáře, který žil před dvěma tisíci lety na Blízkém východě na břehu jezera? Jak si však vážíme Petra, apoštola a „viditelného základu Pánovy církve!“[4]

Skrytý poklad

Poslání, které nám Ježíš předkládá, může změnit náš život a naplnit ho světlem. Představa, že mne Bůh možná volá, je proto velmi lákavá. Zároveň nás však přitom hluboce

znepokojuje jedna věc: jestli nás Bůh doopravdy volá a má s námi nějaký plán, neztratíme svou svobodu a možnost zvolit jinou cestu? Vždyť pak už bude možná jen jediná cesta: ta, kterou určí on!

Pomůže nám, zamyslíme-li se nad životní cestou svatého Petra. Ztratil svobodu, když se rozhodl nechat všeho a jít za Ježíšem? Nebo naopak učinil to nejsvobodnější a *nejvíce osvobozující* rozhodnutí svého života? Někdy nám připadá, že svoboda znamená především možnost volby bez donucování. Takto zredukovaná svoboda se však vztahuje pouze na volbu v konkrétním okamžiku – na volbu mezi tím, jestli chci hamburger, nebo kuře, jestli chci hrát fotbal, nebo košíkovou, jestli chci poslouchat tu, či onu písničku – a poskytne nám světlo jen na malou chvíli.

Existuje však ještě jiný typ volby, která může vnést zcela nové světlo do našeho života a učinit ho radostnějším a svobodnějším. Jsou to chvíle, kdy dáváme v sázku celý život, kdy se rozhodujeme, kým chceme být. Tehdy se svoboda projevuje v celém rozsahu, ve své schopnosti *osvobozovat*. Nestojíme již před rozhodnutími týkajícími se konkrétního okamžiku, ale před rozhodnutími existenciální povahy, např. když se někdo rozhoduje pro sňatek s člověkem, kterého považuje za největší poklad svého života, nebo když se mladý člověk rozhodne stát lékařem, přičemž ví, že ho to bude stát mnoho úsilí a nemálo obětí. Ať už se člověk odevzdává druhému nebo zasvěcuje život nějakému poslání, zříká se přitom všeho ostatního, což jistě ovlivní všechna jeho budoucí rozhodnutí. Svůj krok však nepovažuje za zřeknutí se, ale za sázku na lásku a na poslání, které mu přinese životní naplnění.

Postupem doby pak už nenese jen jméno, které dostal při křtu, je také „manželem, manželkou“ nebo „doktorem“. Jeho jméno a identita dostává konkrétní podobu, jeho život má smysl a směr.

Ježíš nás staví právě před tento druh volby. Stvořil nás s určitými dary a vlastnostmi, které nás činí takovými, jací jsme. V průběhu našeho života nám pak odhaluje *poklad*, poslání, které je v nás jakoby ukryté.

„Nebeské království je podobné pokladu ukrytému v poli. Když ho člověk najde, zakryje ho a s radostí nad ním jde, prodá všechno, co má, a to pole koupí“(Mt 13,45). Oním pokladem je ve skutečnosti on sám – jeho bezpodmínečná Láska.

Dostáváme totéž poslání, jaké on dostal od svého Otce. Jestliže jsem ho našel, už nemusím hledat dál. Mohu mu odevzdat celý svůj život a dovolit, aby ho utvářel – jako život apoštola Petra, který se stal skálou, na níž je

založena církev, jako život svatého Pavla, apoštola pohanů, jako život Marie, služebnice Páně, Matky Spasitelovy.

Pustíme-li se do tohoto úkolu – to je obejmout Ježíše a následovat ho –, nezbytně pocítíme potřebu zanechat všechno ostatní stranou. Nic nás totiž tak neosvobodí, jako pravda o nás samých: *veritas liberabit vos* (Jan 8,32). Můžeme tak spolu se svatým Pavlem říci: „V čem jsem dříve viděl pro sebe prospěch, to považuji nyní kvůli Kristu za škodu. Ano, vůbec všechno to považuji za škodu ve srovnání s oním nesmírně cenným poznáním Krista Ježíše, svého Pána. Pro něj jsem se toho všeho zřekl a považuji to za bezcenný brak, abych mohl získat Krista a byl s ním spojen“ (Flp 3,7–9).

Zjištění, že Ježíš je nám tak blízko a že s námi počítá, nás může možná trochu překvapit. Když se však

zamyslíme pozorněji, zjistíme, že to, oč nás prosí, se dokonale shoduje s tím, jací jsme, s našimi vlastnostmi a vším, co jsme prožili... Jako bychom se narodili jen *pro to*. Nový člověk se náhle objevuje jako někdo, kdo v nás dávno byl již od stvoření světa... byli jsme pro to Bohem stvoření. A přece nám to může připadat příliš: „Tento poklad, toto poslání... pro mě? Doopravdy si Bůh vybral *mě*?“

Dát v sázku všechny své schopnosti a dobré vlastnosti

Bůh nás nevolá jen v jednom určitém okamžiku života. Volá nás bez přestání, a i naše odpověď má trvat celý život, v rytmu jeho volání milovat každý den novým způsobem. „Od té doby, co jsi mu řekl *ano*, se s postupujícím časem mění i barva horizontu, který se každým dnem stává krásnějším a září stále rozlehlejší a prosvětlenější. Ale musíš i nadále říkat *ano*.“[5]

Svatý Petr řekl Pánu *ano* mnohokrát. Například tehdy, když ostatní Pána pohoršeně opustili poté, co ho slyšeli mluvit o chlebu života (srov. Jan 6,60–71), nebo když Ježíš trval na tom, že mu umyje nohy, i když to Petrovi připadalo absurdní (srov. Jan 13,6–10). Petr zůstal s Ježíšem a znovu vyznal svou víru. Nepochopil však zcela Pánovu logiku. Stále snil o tom, že Pán veřejně projeví svou slávu a že se díky tomu stane mocným a celosvětově známým triumfátorem. Trvalo mu několik let, než pochopil, že takto Bůh nejedná. Zakusil smutek nad tím, že Ježíše třikrát zapřel, a tím ho zradil. Musel natvrdo poznat vlastní slabost. Nakonec však pochopil, protože měl svůj zrak vždy upřený na Ježíše. „Pán obrátil Petra — který ho třikrát zapřel — bez jediné výčitky: pohledem plným lásky.“^[6] A v tom koneckonců spočívá povolání: ve výzvě hledět na Ježíše a nechat na sobě spočívat jeho pohled, sdílet s

ním svůj život, snažit se ho napodobovat a nakonec mu s láskou odevzdat celý život.

Petrovo povolání dostalo svou konečnou podobu onoho dne na břehu Galilejského jezera, kdy se o samotě setkal se vzkříšeným Ježíšem. Tehdy ho poprosil o odpuštění, protože si uvědomil, jak moc ho i přes své chabé síly miluje, a znovu vyznal svou lásku. Mistr mu odpověděl: „Pas moje ovce“ (Jan 21,17). Potom dodal: „Následuj mě!“ (Jan 21,19). Tím bylo řečeno vše, protože Petr již věděl, že následovat Pána znamená milovat do krajnosti, kráčet podivuhodnou cestou odevzdanosti a služby. Cestou, která je prostředkem, ne cílem. Stejnou cestou máme každý den kráčet s Ježíšem i my.

Naplněný život

Petr zemřel v Římě jako mučedník. Podle tradice byl ukřižován na

vatikánském pahorku. Když se dozvěděl o rozsudku, pravděpodobně prošel v duchu celý svůj život. Viděl své mládí, svou prudkou a energickou povahu, svou práci rybáře na Galilejském jezeře. Vzpomínal na setkání s Ježíšem a na mnohé další krásné věci. Vybavily se mu všechny prožité radosti i strasti. Tolik lidí prošlo jeho životem, tolik lásky! Jeho život se skutečně velice změnil. A stálo to za to!

Když se Pán seznámil se Šimonem na břehu Jordánu, neviděl před sebou jen dospělého muže s nějakými vlastnostmi. Viděl v něm Petra: *skálu*, na níž chtěl postavit svou církev. Když se dívá na nás, vidí všechno to dobro, které v životě vykonáme. Vidí naše vlohy, náš svět, náš osobní příběh a chce, abychom mu i přes svou ubohost pomáhali. Nechce, abychom dělali nemožné, chce jen, abychom ho následovali.

Jsme, jací jsme. Nic víc, nic méně. Ale to, jací jsme, nám umožňuje následovat Pána a sloužit církvi. Jsme voláni, abychom spolu s ním objevili, jak to dělat lépe – každý tím způsobem, který pro něj Bůh připravil. „Máme rozmanité duchovní dary podle milosti, která nám byla dána. Kdo má dar mluvit z vnuknutí, ať ho užívá úměrně k vlastní víře. Kdo má dar služby, ať ho uplatňuje ve službě. Kdo má dar vyučovat, ať se věnuje vyučování, kdo dar povzbuzovat, ať povzbuzuje. Kdo rozdává, ať to dělá velkodušně. Kdo stojí v čele, ať je horlivý. Kdo prokazuje milosrdenství, ať to činí s radostí“ (Řím 12,6–8).

Petr se vzdal profese sebejistého rybáře z Betsaidy a Bůh z něj díky tomu mohl učinit Kristova spoluprostředníka mezi nebem a zemí. Jeho příběh se v historii ještě mnohokrát zopakoval a opakuje se i dnes. První mladí lidé z Opus Dei

vložili své vlohy do Božích rukou a vydali plody, o nichž se jim dříve ani nesnilo. Přesně tak, jak je ujišťoval svatý Josemaría: „Sněte, a nebudete se stačit divit!“ Také papež František řekl mladým lidem na konci modlitební vigilie v Krakově: „Pán žehnej vašim snům.“[7]

Ježíšovo volání v nás probouzí to nejlepší, co v nás je, abychom to vložili do služby druhým a naplno rozvinuli, jak vidíme u Petra. I my jsme objevili, že nás Pán nesmírně miluje a počítá s námi, a chceme proto pozorně naslouchat jeho hlasu – dnes i po všechny dny svého života. Až se s ním jednou setkáme, dá nám „bílý kamínek, a na tom kamínku bude vyryto nové jméno, které nezná nikdo jiný než ten, kdo ho dostane“ (Zj 2,17). Tehdy poznáme své pravé jméno.

Lucas Buch

[1] Srov. Brázda, č. 290; Boží přátelé, č. 206; Milovat vášnivě svět. In: Rozhovory, č. 113 a násl.

[2] Promluva papeže Františka na modlitební vigilií SDM v Krakově, 30. 7. 2016.

[3] Benedikt XVI., Generální audience, 17. 5. 2006.

[4] Katechismus katolické církve, č. 936.

[5] Svatý Josemaría, Brázda, č. 32.

[6] Svatý Josemaría, Výheň, č. 964.

[7] František, Modlitební vigilie SDM v Krakově, 30–VII–2016.

velkeho-a-at-je-to-laska-iii-nase-prave-
jmeno/ (11.03.2026)